

REDACTIUNEA,  
Administrațiunea și Tipografia.  
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.  
Scrisorile nefrancate nu  
se primesc. Manuscripte  
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-  
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la  
următorile Birouri de anunțuri:  
în Viena: M. Dukas Nachf.  
Max. Augenfeld & Emerico Lesner.  
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.  
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.  
în Budapesta: A. V. Goldber-  
ger, Ekstein Bernat. în Ham-  
burg: Marolij & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-  
riă garmond pe o coloană 6 cr.  
și 30 cr. timbru pentru o pu-  
blicare. — Publicări mai dese  
după tarifară și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o  
seriă 10 cr. senu 30 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U I L X I.

„GAZETA“ ieșe în fiecare zi.  
Abonamente pentru Austro-Ungaria:  
Pe un an 12 fl., pe șase luni  
6 fl., pe trei luni 3 fl.  
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.  
Pentru România și străinătate:  
Pe un an 40 franco, pe șase  
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.  
N-rii de Duminică 8 franco.

Se primumeră la toate ofi-  
ciile poștale din țară și din  
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov  
Administrațiunea, Piața mare,  
Târgul Inului Nr. 80, etajul  
I.: Pe un an 10 fl., pe șase  
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.  
Cu dusul în casă: Pe un an  
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei  
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.  
v. a. senu 15 bani. — Atât abo-  
namentele cât și inserțiunile  
sunt a se plăti înainte.

Nr. 170.

Brașov, Luni-Marti 4 (16) August.

1898.

## Adunările despărțimintelor Asociațiunii.

În timpul din urmă am avut  
ocasiunea de-a ceti numeroase raporte  
despre decursul adunărilor generale  
ale diferitelor despărțiminte ale A-  
sociațiunii. Fără îndoială, cu aceste  
raporte vor fi fost urmărite ca mult  
interes din partea tuturor Românilor,  
carî portă la inimă cauza culturală  
a poporului nostru, mai ales fiindcă  
acesta este ađi aproape singurul ter-  
ren, pe care se mai observă și la  
noi ore care mișcare.

Impresiunea generală, ce au tre-  
buit să facă aceste raporte asupra  
cetitorilor deștepți și pricepători,  
carî nu se mulțamesc cu frase, ci  
cu fapte, de sigur, că numai favo-  
rabilă nu pôte fi. Avem, ce-i drept,  
câte-va despărțiminte, carî stând sub  
conducerea unor bărbați mai con-  
scientioși, dau semne îmbucurătoare  
de viață. Adunările lor au succes  
bine, au fost animate și cercetate de  
lume multă, reprezentând cu destulă  
demnitate cauza culturii noastre na-  
ționale în mijlocul poporului.

Acăsta însă s'a putut face nu-  
mai acolo, unde comitetele cercuale  
au premers ele însele cu exemplu,  
arătând interes față de causă și dând  
doveđi de activitate. Deore-ce însă  
numărul despărțimintelor Asociațiunii,  
carî stau sub conducerea unor  
bărbați cu adevărat zel și interes  
pentru cauza culturală a poporului,  
este din nenorocire și până ađi foarte  
minimal, e lucru de sine înțeles, că  
nici adunările lor nu puteau fi alt-  
fel, decât seci și lipsite de ori-ce  
interes, precum au și fost în foarte  
mare parte.

La adunările generale convo-  
cate de asemenea comitete omenii  
nu merg bucurosi, deore-ce presimt

și seiu dinainte, că acolo n'au să  
audă, decât plângeră și ocară; căci  
este o caracteristică aproape gene-  
rală a comitetelor, carî se simt cu  
musca pe căciulă, de a căuta să-și  
acopere slăbiciunile și neglijențele  
proprii prin învinuirea altora cu apa-  
tia și indiferentism. Publicul, adese-  
ori neorientat, ascultă și rabdă, fără  
a se întreba, decă comitetul însuși  
și-a făcut datorința și decă nu  
cum-va tocmai el este cauza apatiei  
și indiferentismului.

Căci, bine să ne însemnăm, nu  
pôte fi acusat publicul cu indite-  
rentism din partea unui comitet,  
care nici măcar încercare n'a făcut  
de-a executa mandatele, ce 'i-s'au  
dat din partea adunărilor generale,  
er în alte direcțiuni de-așemenea  
n'a dat nici un semn de viață, ba  
nici măcar taxele de membri n'a în-  
cercat să le încasseze. A lua de bani  
bunî acusațiunile unor astfel de co-  
mitete, semnifică, pe puțin ăis, o  
mare lipsă de neorientare din par-  
tea membrilor.

Der astfel de comitete nici ele  
însele nu pot dori, cu atât mai pu-  
țin nu pot stăruî, ca adunările con-  
voocate de ele să fiă cercetate de  
lume multă. Convocările, precum se  
vede, le publică prin ăiare numai de  
silă, ca să corăspundă unor cerințe  
formale, ce le sunt impuse prin sta-  
tute. Altfel nici că se pôte, deore-  
ce nimenea nu va crede, ca un co-  
mitet, care nu și-a câștigat pe par-  
tea sa nici un titlu de mândria și  
recunoscință, să dorăscă a sta în  
fața unei adunări numeroase, în mij-  
locul căreia el s'a prezentat gol go-  
luț și aproape fără nici o pregătire.

În alt chip nimenea nu-și va  
puté explica, cum a fost cu puțință,  
ca adunări ale despărțimintelor, ce  
s'au ținut în mijlocul poporului, să  
nu fiă cercetate aproape de nici un

membru din popor, cum s'a întem-  
plat, de exemplu, la Mureș-Ludos,  
Sân-Mărtinul de Câmpia etc.

Scim cu toții, cât de doritor  
este poporul nostru de a vedé și cu-  
nósce pe fruntașii săi. Numai unul  
dintre acestia, decă se prezentă în-  
tr'o comună străină, este urmărit cu  
cel mai viu interes și pe 'ntrecute  
caută țărării noștri a se apropia de  
el spre a-l auđi și asculta. Decă pe  
lângă toate acestea s'a putut întem-  
pla, ca despărțiminte ale Asociațiunii  
să-și țină adunările lor în mij-  
locul poporului fără de popor, acăsta  
n'o putem atribui, decât comitete-  
lor cercuale, carî pôte inadins n'au  
îngrijit să fiă invitat și poporul la  
acele adunări.

În fine ori din care parte am  
considera lucrul, din raportele publi-  
cate prin ăiarele noastre reese clar,  
că nesuccesul adunărilor despărțé-  
mintelor Asociațiunii este a-se atri-  
bui în primul loc însă-și comitetelor  
cercuale, carî lipsite fiind ele înse-  
le de zel și interes față de causă, e lu-  
cru foarte firesc, că nici în alții nu  
pot deștepta interes față de cauza  
reprezentată prin ele.

E durerósă constatarea acăsta,  
căci ea însemnă nici mai mult, nici  
mai puțin, decât că poporul nostru  
în mare parte e lipsit de conducé-  
tori cu inimă pentru cauzele sale.  
Der tocmai în fața acestei consta-  
tări nu putem scusa curioasa apari-  
țiune, că pe când în același loc și  
în aceeași ăi adunarea culturală na-  
țională a unui despărțământ al Aso-  
ciațiunii nu este aproape de loc cer-  
cetată, pe atunci petrecerea de dans  
împreună cu ea e cercetată de sute  
de Români, bėtrâni și tineri, carî  
jubileză și petrec, ca și cum ar serba  
încoronarea unei munci uriașe pre-  
state pe altarul culturii naționale a  
poporului!

Cum să ne esplicăm ore apari-  
țiunea acăsta? Cred ore Români  
din acele părți, că responsabilitatea  
pentru neactivitatea acelora, căroră  
ei au încredințat stindardul culturii  
naționale a poporului din despărțé-  
măntul lor, pe ei nu-i privește? Ori  
dără tinerii noștri cred, că chiăma-  
rea lor se mărginesce în codrul în-  
gust al unor petreceri, și că nice  
cestiuni atât de vitale, cum este  
causa culturală a poporului nostru,  
pe ei nu-i privește?

Ar fi trist de tot, decă am puté  
să admitem și numai pentru mo-  
ment unele ca acestea. Trebuie deci  
fiă-care în parte să-și facă datorința  
și să nu lase orbesce marile cauze  
ale poporului pe mâna unor omeni,  
carî să pôte abusa necontrolați de  
încrederea lor.

Fiă adunările de interes, ori  
fără interes, ele trebuiesc cercetate,  
căci alt-fel membri vor rămăne pu-  
rura neorientați în adunările vii-  
tore, nu vor sci ce să grăescă și nu  
le va fi cu puțință de-a esercia con-  
trolul, ce atât de necesar este față  
cu ori-ce comitet, fiă el activ, ori  
neactiv.

## Monarchul în Bănat.

Timișóra, August 1898.

Cum am înțeles, este deja hotărit, că  
Majestatea Sa în luna ce vine, anume în  
ăilele de 2-4 Septevre, va sosi în Timi-  
șóra și de-aci în orașelul Buziaș (romănesce  
Biziaș, de-altcum loc balnear de bunșor  
renume și binișor cercetat de óspeți stră-  
ini), unde se va da lupta principală a ar-  
matei concentrate la manevre.

Două corpurî întregi de armată se  
adună, și ăi de ăi vin mereu din toate păr-  
țile țării. Dela Sibiu, Brașov, Oradea-mare,  
Dobrițin, Mișcolț, Seghedin, Biserica albă  
etc. etc. trec prin Timișóra și se concen-  
tréză pe un teritoriu destul de vast al Bă-

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI“.

## Colonelul, Baron Ursu David de Margina la Solferino și Lissa.

Conferință ținută de Colonelul austro-ungar Francisc Rieger în cer-  
cul militar din Sibiu și Brașov, la 2 Ianuarie și 20 Februarie 1898.

— Continuare. —

În acele ăile, după plecarea bataliōnelor mențio-  
nate, garnisōna Lissei se compunea din:

Compania 3 și 5 a regim. de artil. de cōstă	= 562 omeni.
„ 4, 9, 10, 11 și 12 din Inf. marină	= 1200 „
un detașament de geniu	= 27 „
matroz	= 44 „

În total = 1833 omeni.

Ca tunuri se dispunea de 88 guri de foc, adecă  
60 piese tunuri, lungi, 8 scurte și 8 mortiere în forturi;  
6 piese tunuri scurte și 6 de câmp, ca tunuri mobile.  
Flota italiană avea 645 tunuri, a căror calibru întrecea  
pe cel al apărătorilor.

Ca muniție se dispunea în mediu de câte 200  
cartușe de tun. Magazinele garnisōnei și cele din ba-  
terii, erau mai peste tot așa de mici, încât nu puteau  
conține decât o prea mică aprovizionare de munițiuni.  
Cea mai mare parte din muniție trebuia depusă afară  
din uvrage. Provisia de subsistență pentru garnisōna în-  
tregei insule ajungea pe timp de 30 ăile; multe din  
uvrage nu se puteau aproviziona, decât pentru câte 24  
ore, din lipsa de spațiu.

La 16 Iunie, ora 3 p. m., amiralul Persano eși  
în plinul mării cu flota, ce număra 11 corăbii chirasate  
(„Affondatore“ nu sosise încă) și pentru a-și masca obiec-  
tivul de atac, se îndreptă mai întâi spre Nord. Pe „Re

d'Italia“, corabia amiralului, se imbarcase și avocatul  
Pier Carlo Boggio, deputat în parlamentul italian, amic  
personal a lui Persano și a ministrului Depretis; pro-  
babil, ca corespondent și istoriograf. În scopul debar-  
cării, vice-amiralul Albini ducea pe bordul divisiiei  
sale 600 omeni din infanteria marină pentru a întări  
detașamentul infanteriei marine al escadrei. Astfel  
părea a-se fi pregătit totul, numai o hartă spe-  
cială a insulei Lissa n'o posedă Persano și nici minist-  
rul de marină nu 'i-o puté da. În consecință, fū trimis  
înainte pe vaporul „Messaggero“, șeful de stat-major  
al flotei, căpitanul de fregată d'Amico, pentru a face  
recunoscerea insulei.

În noătea de 16 spre 17 Iulie, se apropiă vaporul  
de insulă, dinspre Sud-Est. În revărsatul ăorilor ridică  
dănsul bandiera englesă și încunjură insula, ținându-se  
cât se pôte de aproape de cōsta ei. Cu acăstă ocașie,  
d'Amico studiă ca ceilalți oficeri de marină configura-  
țiunea cōstei, și pe planurile făcute în modul acesta se  
însemnă și uvragele de apărare. Portului Manego 'i-se  
dete o deosebită atențiune. Aci se descoperi și locul  
unde era stabilit cablul telegrafului submarin dintre  
Lissa și Lesina. După acăsta ajunse „Messaggero“ în fața  
portului St. Giorgios. Din întâmplare tocmai eșise în  
acast moment garnisōna sub arme înaintea casarnei  
pentru o inspecție. D'Amico o aprecia la 1200 omeni.  
Îndată după acăsta se observă, că bateriile se ocupară  
de omeni.

După arătările lui d'Amico, „Messaggero“ zăbovi  
aci lângă insulița Hote 3/4 de oră, se îndreptă apoi  
spre portul Karober, și d'aci încet pe lângă cōstă la  
Comisa, unde se opri 1/2 oră.

Pretutindenī el notă poziția bateriilor, înălțimea  
lor d'asupra nivelului mării, și numărul tunurilor; se

făcură mai multe sondagiuri. Din Comisa, porni „Messag-  
giero“ în sus tot d'alungul insulei, fără a da peste vre-o  
barcă de pescari. Se depărtă apoi de insulă și eșind din  
vederea ei, luă direcția spre punctul de întâlnire con-  
venit. D'Amico opină, că afară de turnul Wellington  
ce protegea cablul și redutele dela Est de Comisa, toate  
celelalte uvrage pot fi atacate despre mare. La Comisa  
și portul Manego credea el, că se pôte debarca chiar  
în casul când bateriile n'ar fi aduse la tăcere. Deși 'i-se  
părū, că garnisōna este destul de vigilentă, totuși găsi  
d'Amico posibilitatea de a învélui insula de pe apă  
și ast-fel veni și el la conclusia, că un atac tot se  
pôte da, deși nu tocmai cu înlesnirea ce se credea la în-  
ceput. Încă pe bordul lui „Messaggero“, dispuse d'Amico  
a-se copia crochiurile sale în mai multe exemplare și  
combină de îndată un plan de atac. Săra se întrunī  
vasul său cu flota. D'Amico prezentă lui Persano ideile  
sale și acăsta 'i-le aprobă. Imediat ordinul de ăi neces-  
sar fū espeduit bastimentelor în subordine.

Acăstă recunoscere n'a rămas de loc neobservată  
de cătră colonelul br. Ursu. El depeșă la 17 Iulie co-  
mandamentului general la Zara: „O corabiă de rebel  
sub pavilionul engles a apărut în zăre cu curs Nord-  
Vest, a recunoscut insula și s'a returnat cu curs Sud-  
Est“. Însă contra unui vas, care, deși contra tuturor  
convențiunilor internaționale și drepturilor ăinților, sta  
sub protecția pavilionului neutru, nu putū face nimic  
pentru a-l împedea în realizarea intențiunilor sale, și cu  
atăt mai puțin il putea el opri, cu cât se accepta în fi-  
care moment se vină o escadră francesă, deore-ce Ve-  
neția urma să fiă cedată și pôte că era deja cedată  
Franciei!

(Va urma.)

natului, între Timișoara, Lugos, Detta, Biserica albă, cu centrul în Biziaz, unde Majestatea Sa încunjurat de statul major își va avea cartirul general sub un *cort campestre* anume făcut.

Nu prea înțelegem rostul unor dispoziții și „hotărâri prea înalte“ (?). Din trecut se știe, că cu astfel de ocazii autoritățile lumene și bisericesci, ca și poporul, erau admiși a-se prezenta înaintea Majestății Sale prin reprezentanții și deputațiunile lor, aducându-i felicitările lor și depunând omagiile... De astă dată nu e așa. Până aici este cert, o știu dela omeni de tot competenți, cum-că *absolut nimeni, nici o corporațiune, nici o deputațiune „nu va fi primită“*; numai comitatul va avea fericirea de-a fi primit — în Biziaz, — er o reuniune de cântăreți *de-aici*, „Philarmonische-Verein“, va fi admisă să facă Majestății Sale în Biziaz, o serenadă cu lampione! Usând de această împrejurare, înțelepții de-aici, adecă din Timișoara, fac o formală agitație între timișoreni, adecă aranjează trenuri separate de aici la Biziaz și invită ca să participe cât mai mulți orașeni (adecă căpuțași) la serenada pomenită!

Astfel der din 4-5 diecese (Arad și Caransebeș române gr. or.; Lugos, română gr. cat.; apoi Timișoara gr. or. sârbă și rom. catolică) nici una nu va avea fericirea de-a felicita pe Majestatea Sa „pe teritoriul lor“, respective „în casa lor“ — cum se dice! Ore de ce nu?

Probabil, că tocmai de-aici putem pricepe rostul dispozițiilor sus pomenite. În aceste părți „ale manevrelor“ poporul român locuiesc „en masse“. Insu-și orașelul Biziaz este în marea sa majoritate locuit de popor românesc. Apoi încunjurat este de Sacoșul turcesc, Cheveresul mare, Sibova, Dragoșci, Ficătar, Ohabaforgacs, Sinirsig, Sacoșul ung., Căpăt, Silagiu, (Szilas) etc. etc. tot comuna pur românescă, între ele numai 2 comune nemțesci (Bacova și Nitzkyfalva, plus veneticii din Biziaz), și decă acestora li-s'ar da libertatea de-a se prezenta înaintea Majestății Sale și decă ar mai veni și Părintele Popea din Caransebeș, apoi Dr. Dimitrie Radu din Lugos cu suitele lor, atunci evident, Măria Sa d-l Banffy la tot cazul s'ar pute afla espus pericolului de-a recunoșce, că în „Ungaria“ există încă și popor „valah“, căruia „i-s'ar cuveni, pôte, și drepturi!“

S'apoi — știți d vöstră vorba Sasului: „draou nu culcă-ce“ — decă s'ar mai întâmpla cum-va, ca vre-un „Valah“ să se mai și „plângă“ Majestății Sale de câte ceva, atunci apoi „Dacoromânia ar fi chiar impelitată“... „agitatorii și inimizii statului“ de sigur ar sfârșia întreg statul „Magyarország“...

Ei, cine pôte ști, decă aceste combinații său altele motivază rostul dispozițiilor luate? Destul, că noi, și cred, întreg poporul român, ne bucurăm mult de venirea Majestății Sale în aceste părți ale țării, în cari se va afla — în înțelesul strict al cuvântului — „între Români“, și Majestatea Sa va trebui să vadă poporul român. Decă nu-l va vedé în vestminte sârbătoresci, săltând și veselindu-se, închinându-se și venerând de faptă pe monarchul său, il va vedé la tot cazul chinuind și muncind pe câmpii și prin sate, luptându-se cu amarul și cu multele neajunsuri.

## Ce are să fiă?

— Audiențele dela Ischl. —

Cu respirul în gât și c'o indolială și temere deprinătoare, așteptă acum cercurile politice din Ungaria să vadă, ce se va alege la Ischl. der mai ales, ce va urma după audiențele de acolo.

Foile ce le primim aici din Budapesta sunt unanime în declarațiunea, că situația e extraordinar de gravă. Sunt însă unele din ele, cari se lăgăna în dulcea speranță, că monarchul va hotări în favoarea lui Banffy și a Ungariei, și că mai curând se va retrage contele Thun, decă baronul Banffy.

Sâmbătă nu s'a hotărit nimic. După Thun a fost primit în audiență Banffy, alaltăeri înainte de amiază; a stat la monarchul mai bine de o oră și jumătate.

„*Neue freie Presse*“ primesce din Ischl informația, că contele Thun ar fi declarat monarchului, că este necesitate absolută de un *provisoriu al pactului*, de-ocă pe timpul duratei acestui provisoriu vré să încerce a face capabil de lucrare „Reichsrath“-ul. Privitor la acesta Banffy să fi desfășurat înaintea monarchului cauzele, pentru cari nu pôte primi un provisoriu. Banffy s'a provocat la art. I din 1898, care prescrie regularea de sine stătătoare a vămii, decă proiectele pentru pact nu vor deveni lege până la finea anului. Pe basa acesta, el refuză dorința exprimată de Thun.

După-ce monarchul a ascultat și pe Thun și pe Banffy, a amânat deciziunea pe a doua doua și, adecă eră, Duminecă. Eri așa-deră Majestatea Sa a primit a doua oră pe Banffy. Tot-odată eră avea să se țină un mare consiliu al Coronei. luând parte cei doi miniștri președinți, cei doi miniștri comuni contele Goluchowski și Kallay, apoi miniștrii austriaci de finanțe și agricultură Kaizl și Baerenreuther și ministrul ungueresc de finanțe Lukács.

„*Budapesti Hirlep*“ primesce din Ischl o depeșă de conținut dubios, însă totuși interesant din punct de vedere ungueresc. Vorbind acesta depeșă despre rolul de-aici Goluchowski în crisă, dice, că crisa tocmai lui i-a cauzat mai multe greurări, fiind-că în tot timpul ei el nu și-a putut valora programul politice sale externe. Punctul său de vedere ar fi, că după-ce dela federalizarea Austriei încôce chiar și partida liberală a făcut o încercare de rupere, trebuie cu ori-ce preț împiedecată acesta federalizare. Goluchowski apreciază der poziția ce a luat-o Banffy în crisă; cere der și el retragerea ordonanțelor de limbă, pentru ca „Reichsrath“-ul să pôta fi capabil de activitate. Goluchowski crede, că obstrucția, cu care ar amenința Cehii, a puté fi ușor înfrântă, și atunci în liniște se vor întôrec tôte la vechia basă, adecă la *hegemonia germană*.

Noi credem dimpotrivă. Credem, că a-se reintôrce la „vechia basă“ în Austria, este mai mult decă o iluziune. Ungurii își făuresc cu drag această iluziune, fiind-că paralel cu *hegemonia germană* din Austria, a crescut mare și tare *hegemonia maghiară* în Ungaria, formând acel monstru cu două capete, care timp de trei-deci de ani a învrăjbit popórele, a călcat în picioare drepturile și libertățile națiunilor nemaghiare și germane din monarchia și a provocat cea mai mare nemulțămire, ce se pôte închipui.

Ce are să fiă după marile sfaturî din Ischl, se va vedé incurând.

**Goluchowski rămâne.** Ultimul număr din „*Pol. Corr.*“ conține în cestiunea discutată dimisionării a contelui Goluchowski, următorul comunicat oficios:

„Dela o vreme încôce se tot repetă în foile de aici (Viena) și Budapesta școirea, că ministrul de externe contele Goluchowski, se va despărți de postul său cât mai curând, său cel puțin după espirarea anului jubilar. Cât timp aceste faime erau de cetit numai în organele unei anumite direcțiuni de partid, s'a putut ușor trece peste ele. Der de vreme ce asemenea sciri au aflat deja intrare și în foi mai cu vadă străine, cari nu prea sunt în curent cu raporturile de aici, ne simțim necesitați de a scuti de acu înainte opiniunea publică de asemenea faime înșelătoare. Noi suntem în pozițiune de a declara în mod categoric, pe basa

unor informațiuni autentice, că de retragerea contelui Goluchowski nici vorbă nu e și n'a fost nici-odată. Drept aceea tôte combinațiunile aduse în legătură a pretinsa demisionare a ministrului de externe, aparțin domeniului invențiunilor.“

„*Deutsche Zeitung*“ observă la acest comunicat oficios:

„Călătoria la Ischl a contelui Goluchowski așa-deră, precum rezultă clar din comunicat, totuși n'a fost tocmai fără rezultat.“

## Propaganda „Maghiarilor greco-catolici“.

„Maghiarii greco-catolici“, său mai corect dis, renegații dela Hajdu-Dorogh, după cum se știe, au dat mâna cu alți sofiți ai lor, constituind împreună a așa numit „Comitet regnicolar al Maghiarilor greco-catolici“. Acestui comitet 'i s'a dat însărcinarea, ca să facă tot ce-i stă în putință pentru de-a mijloci introducerea limbii maghiare ca limbă liturgică în bisericile renegaților greco-catolici, înlocuirea călendarului iulian prin cel gregorian etc.

Comitetul și-a și început „activitatea“ sa prin o venătoare pornită în tótă țera cu scop, de a-și câștiga adherenți. A lansat nisce apeluri, în limba maghiară și germană, ce s'au trimis în tôte părțile și prin cari „Maghiarii greco-catolici“ de pe întreg rotogolul „globului“ ungueresc sunt provocați a-se alătura la mișcare pornită de ei. Pentru a prinde mai bine în cursă pe cei nepricepuți, s'a alăturat lângă apeluri și o declarațiune tipărită gata, fiind lăsat loc liber numai pentru subscriere. În textul declarațiunii se dice:

„Subscriși declarăm, că am primit broșura, în care se arată programa și organismul comitetului regnicolar, consimțim întru tôte cu cuprinsul ei, ca greco-catolici și ca Maghiari salutăm cu bucurie constituirea comitetului regnicolar și ne alăturăm cu trup și suflet atât la programa, cât și la mișcarea condusă de acel comitet... (Urméză subscrierea).“

În broșura, de care se face amintire aci și care asemenea s'a trimis împreună cu apelurile, se cuprinde programul comitetului regnicolar, care pe lângă introducerea limbii maghiare, ca limbă liturgică în bisericile „Maghiarilor gr. cat.“ și înlocuirea călendarului iulian prin cel gregorian, mai conține între altele și un punct în care, spre a seduce mai bine pe cei creduli, se dice între altele: „Comitetul regnicolar declară sârbătoresce, că nu voiesce să stîrbescă drepturile câștigate în această privință de greco-catolicii ruteni, ori români, nici ai conturba în exerciere drepturile lor“...

Cât de perfidă este afirmarea această reese destul de clar dintr'un alt loc al aceleiași broșuri, în cari amintitul „Comitet regnicolar“, vrënd să arate, că numărul „Maghiarilor greco-catolici se apropie de 200,000, se provocă la mai multe comune, între alte și din diecesa română greco-catolică a Gherlei și a Oradiei-mari, ca de exemplu Botiz-Oșvarău, Baia-mare, Marcău, Leta-mare și alte vre-o 9 comune, despre cari se știe, că sunt locuite de „Maghiari greco-catolici“ și mai multe sate din Săcuime, ca d. es. Lisneu etc., despre a căror populațiune se știe, că este română și care în parte și-a uitat limba maternă numai în timpurile mai noue.

E clar deci, că scopul mișcării este de natură curat politică, nisuid de ocamlată la totala maghiarizare a Românilor greco-catolici aflători printre Maghiari și scóterea lor de sub influința forurilor bisericesci românesci.

Fiind-că, după cum am arătat, comitetul regnicolar tocmai acum caută să-și câștige adherenți și subscrieri și printre Români greco-catolici, *atragem atențiunea autorităților noastre bisericesci*, mai ales a protopopilor și preoților din părțile amenințate, ca să fiă cu băgare de sémă și să nu-și lase credincioșii seduși de agenții amintitului comitet de propandă maghiară.

## Pacea dintre Spania și America.

Statele Unite nord americane au declarat Spaniei rășboiul în 25 Aprilie a. c. N'au trecut de atunci nici patru luni de zile și, ceea-ce însa-și America nu credea, s'a implinit: Spania a fost învinsă, pierdându-și ultimele rămășițe ale puterii și gloriei ei de odinioară. Spania își pierde coloniile cele mai bogate, rămânendu-i singur Peninsula pyreneică.

În Washington s'a iscălit la 13 Aug. protocolul de pace și s'a dispus încetarea ostilităților. Ministrul american de esterne Day atrimise un extras din acest protocol șiarelor, pentru a-l publica. Protocolul cuprinde următoarele puncte.

1. Spania renunță la suveranitatea asupra Cunei;
2. Spania renunță la Portorico și la celelalte Antille spaniole, precum și la insulele Ladroneș, în favoarea Americii;
3. Statele Unite țin ocupată Manilla, golful și portul orașului în tot decursul tractărilor convențiunei de pace; această convențiã va stabili măsurile de luat cu privire la guvernarea insulelor Filipine și la controlul asupra lor.
4. Cuba, Portorico și celelalte Antille trebuie evacuate imediat, și o comisiã se va întruni pentru statorirea condițiilor de evacuare.
5. Statele Unite și Spania trimit comisari, pentru desbaterea tractatului de pace definitiv; ei nu pot fi mai mulți de 5; desbaterile se vor începe cel mult la 1 Octomvre în Paris. După iscălierea protocolului, ostilitățile încetează imediat.

Secretarul marinei americane a îndrumat telegrafic pe toți generalii americani să sisteze inimizțiile.

Ultima luptă a fost la *Manzanillo*. Admiralul Sampson a pretins predarea orașului, însă comandantul garniziunei spaniole s'a opus. În urma acesta flotila lui Sampson a început bombardarea. Înșe dela Washington Sampson a primit prin generalul Shafter porunca, să înceteze lupta.

## Siguranța „statului maghiar“.

Dilele acestea, cum este știut, ministrul ungueresc de interne Perczel a făcut să se detragă debitul poștal la trei diare din România: „*Câmpul Libertății*“, „*Marina Română*“, „*Ordinea*“ și „*Revoluția Socială*“ sub pretextul, că ar amenința ordinea și siguranța statului.

Luând notă despre această interdicere, „*Drapelul*“ din Bucuresci serie următoarele: Ca vecin și amic, suntem foarte interesați să aflăm și noi de ce primejdie se apără Ungaria.

Pe diua de aici putem semnala una, pe care și nouă ni-o semnaléză pressa maghiară. Ea e foarte gravă și probéză până la evidentă dreptatea, pe care o au vecinii noștri, să se păzescă cu atâta armată, gendarmerie, polițiã etc.

Ministrul Perczel a interdiș intrarea în Ungaria a diarelor românesci „*Câmpul Libertății*“, „*Marina română*“, „*Ordinea*“ și „*Revoluția socială*“, ca compromițând ordinea și siguranța statului maghiar.

Decă în adevăr aceste publicațiuni sunt atât de primejdióse statului vecin, felicităm pe d-l Perczel pentru adênca sa prevedere și admirabila sa energie.

Vom observa numai atât: „*Câmpul Libertății*“ a apărut într'un singur număr, „*Marina română*“ apare foarte rar și foarte neregulat, „*Ordinea*“ și „*Revoluția Socială*“ sunt două diare săptămânale din provincie, pe care ne mirăm, că le cetesc Ungurii, când Românii de dincolo le refuză această favoare.

Un singur lucru ne măhnesce: să fiă ore așa de slabă organizația statului maghiar, încât „*Ordinea*“ din Buzău și revista „*Marina Română*“, numai prin faptul apariției lor neregulate, să-i puie în primejdie gravă ordinea și siguranța?

Atunci la ce mai servesc gendarmii, la ce mai servesc agenții administrativi,

poliția, miniștrii și totuși stălpul statului vecin?

Numai dintr'atât poate peri un stat, ce se crede și se laudă, că e atotputernic? Forțe triste și îngrijitor.

Deplângem din suflet starea gravă, în care se găsește vecinul stat al Ungariei, și-i dorim o grabnică și serioasă îndreptare.

## SCRIRILE ȚILEI.

— 3 (15) August.

**In afacerea odiosului atentat dela Vălculele** (Elöpatlak) până acum încă n'aveam nici o scire se se fi făcut din partea autorităților nici un pas serios contra aceluia, cari au distrus portretul Regelui Carol cu ocaziunea balului dela 31 Iulie st. n. Aflăm însă, de altă parte, că la acel chef ungaro-săcesc au luat parte chiar și *fișpanul, judele și fișolgăbirul dela Sepși-Sângeorgiu*. Va fi ușor să se constate acesta. Adevărul este, că numiții funcționari au luat parte la bal și scirea citată, că au luat parte și la petrecerea de după meșul nopții, ne vine dintr'un izvor demn de credință. Faptul ar apărea într'o lumină și mai odioasă, decât se va constata, că ofensarea Regelui Carol, care este o crimă de lesă majestate, s'a făcut în prezența celor dintâii organe ale autorităților ungarești.

**Comitetul național din Bucovina.** Membrii comitetului partidului național român din Bucovina sunt invitați la ședință pe ați Lună în 3/15 August la orele 5 din zi în sala palatului țării. La ordinea zilei sunt chestiuni de importanță urgentă.

**Toastele din Kiew.** Se pare ciudat, că nu s'a comunicat nici până ați diarelor străine textul toașturilor rostite la Kiew, de Regele Carol și de generalul Dragomirov. Mai ales diarele din Viena și Budapeșta, cari au primit amănunte telegrafice asupra întregii călătorii prin Rusia a Regelui Carol, nu publică nimic despre cele petrecute la Kiew.

**Conferința și balul din Bușteni.** Din Predeal ni-se scrie: Raportul despre conferința și balul din Bușteni publicat în Nr. 166 al „Gazetei“, l'am cetit cu mare atențiune. Starea lucrului a arătat'o destul de clar; suma neto rămasă au fost aproape 600 lei. Meritul necontestabil al acestor frumoșe serbări este al întregului comitet, care este compus în număr de 7 persoane: 1 președinte, 2 vice-președinți, 1 cassier, 1 secretar și 2 membrii, ceea-ce „Amicul“ n'a spus. Toți acești d-nii membrii ai comitetului secțiunii Predeal al Ligei, au fost tot-deuna la postul lor. Nici unul nu se lasă a fi mai pe jos. Secțiunea Ligei Predeal este într'adevăr la înălțimea ei. Nici unul dintre membrii nu și-a pierdut. D-l Bărsan e și acum membru, cum și amicul nostru Ioan G. Babeș, care ca adevărat Român, mai în tot momentul aduce secțiunii Ligei mari servicii.

**Inchiderea parlamentului engles.** Seșiunea parlamentului engles s'a închis la 13 l. c. printr'un discurs al tronului. Acesta exprimă viile sale păreri de rău în privința conflictului ispano-american exprimând speranța, că negocierile începute vor isbuti la o pace onorabilă și solidă. Discursul constată luarea cu chirie a portului Weihai-Wei în profitul menținerii independenței și a siguranței Chinei. Mai menționează încă evacuarea Tesaliei prin mijlocul garanției imprumutului de rebel grecesc, precum și înțelegerea cu Franța în privința Africii occidentale.

**Morte prin venin** Vineri spre Sămbătă noștea a murit prin venin tinera și frumoșă fată a forestierului orășnenesc Siegmund Adolf Unii dicit, că motivul ar fi fost amorul, alții din potrivă, că fata vrând să bea o limonadă, în loo de zahăr și a pus din greșelă în pahar strichnină, un veniu pe care tatăl ei îl folosea pentru fiarele sălbatice.

**Colonia austro-ungară din Constantinopol** sub impresiunea dorinței exprese a Majestății sale monarhului, ca anul jubi-

leului să i-se serbeze numai prin crearea de instituțiuni umanitare, s'a decis ca din incidentul acesta să construască un nou spital pentru supușii austro-ungari din capitala imperiului otoman. Spre scopul acesta comitetul a lansat un apel pentru toți acei bine-voitori, cari vor fi dispuși să contribuie cu ceva la întemeierea fondului, din care se va ridica clădirea.

**Campania Dreyfus.** Furișele expectorațiuni, cu cari întâmpină foile filosemice, cari să întrepuseră pentru Dreyfus, continuele înfrângeri ale sindicatului jidovesc, îți fac o impresiune aproape comică. Unele declamăză în cor, că nimicirea Franței e neîncungiurabilă, altele profetesc un nou Sedan, seu distrugerea republicei, și câte și mai câte fantezii jidovesci. Și pentru-ce toate acestea? Numai pentru-că poporul frances a ajuns să asculte de propria-i convingere, și a voit să se desfășure odată din lațurile distrugătoare în care voia să-l încleșteze presa jidovescă. Turbarea acestor lipitori internaționale a ajuns la culme acum, când — după cum se vestese din Paris — majorul Esterhazy, această cumplit persecutată victimă a furiei răsunătoare jidovesci, a fost pus în libertate. Consiliul de incriminare a declarat, că nu s'a putut constata nici un moment, din care s'ar pute conchide falsificarea actelor, moment invocată de sindicatul Dreyfus; drept acea Esterhazy dimpreună cu madame Pays a fost pus pe picior liber; er contra sentinței consiliului nu se mai pôte apela. Presei jidovesci deci nu i-a rămas acum decât să țipe și să făurască la calumnii, ceea-ce ușor se pôte în democrația republicană francesă.

**O sinucidere în Arad.** Din Arad se anunță, că contabilul șef Clemente Lupșan dela banca de asigurare „Transilvania“, a făcut o fioroșă încercare de sinucidere. După-ce în locuința lui din etajul al doilea, s'a desbrăcat, el și-a tăiat arterele și s'a aruncat pe ferăstră în stradă. Cădând jos, s'a stălețit în mod grozav, sângele îi curse părău din vine. Nenoroicitul Lupșan totuși n'a murit. El a fost dus la spital. Că ce l'a îndemnat la această faptă de desperare, nu se știe pozitiv. A lăsat nevastei sale — care petrece la o baie în România — o scrisoare, în care îi spune, că se simte turburat la minte.

**Cât a costat politica lui Bismarck.** Foile francese cercă a stabili, cât le-a costat în bani pe statele europene politica lui Bismarck, respective cât au costat războiele înscenate de el. După socoteli amănunțite ajung la concluziunea, că aceste războaie, abstrăgând dela jertfele atâtor vieți omenesci, au costat 50 de miliarde.

**Un fenomen ceresc.** Marți pe la orele 7 și jumătate s'a vădut în București un fenomen, care se pôte observa foarte rar. Sorele apusese deja și nu mai rămăsesse pe cer decât reflexul roșu al crepuscului, când de-odată se produse în atmosfera deja încărcată cu aburii de-o coloare vântă închisă, o lumină roșie-albastră-violetă: un bolid trecu din spre apus spre răsărit, lăsând în urmă o dungă mai mult violetă, și străluci apoi producând o lumină albăstrie foarte vie, ca a unei rachete. Dunga lăsată în urmă a stat vre-un minut și jumătate tot ștergându-se din ce în ce mai mult, până ce a dispărut. Fenomenul acesta e foarte rar, căci de și bolizii cad ziua ca și noștea, ziua nu pot fi văduți din cauza luminei sorelui. De astă-dată se pare, că lumina lăsată de acest bolid, prin arderea lui de frecarea cu aerul, a fost așa de mare, că a putut fi observată la acel cēs când este încă lumină mare.

**Teatru de vară în Brașov.** Astăzi Lună, se va reprezenta în teatru de vară din „Grand Hotel“, piesa „Bocksprünge“.

**Turn derimat.** În *Iia de Mureș* s'a construit tocmai acum un turn nou la biserică romano-catolică. Înainte însă de a i-se pune crucea pe vârful, turnul s'a derimat. De sub ruine au fost scoși trei oameni omoriți, doi grav și trei mai ușor răniți. Arhitectul Balázs din Deva a fost arestat,

probabil fiind, că din negligența lui s'a derimat turnul.

**Serată teatrală și de dans** va arangia inteligența din *Ragla Duminec* la 21 Aug. n. c., în pavilion. Pentru comitetul aranjator: Teodor Șimon, președinte; I. V. Mărginean, vice-președinte; I. Pécuarariu, secretar; I. Botta, cassar; T. Roman, controlor. Intrarea de persoană 1 fl., în familie 70 cr. Inceputul la 7<sup>1/2</sup> ore seara.

Venitul curat e destinat pentru școala confesională. Suprasolviri se primesc cu mulțămită. Participanții sunt avizați la proviziunea proprie.

Programa: I. „Un om buclucaș“, comedie într'un act de Michel și Labiche, localizată de Maria Baulescu. Persoanele vor fi reprezentate prin: T. Adace, V. I. Mărginean, Helena Posmușan, I. Pécuarariu, I. Mărginean, Gr. Iliș. II. „D-l Tudor“, cântată de I. Pécuarariu; „Dușmancele“, de Coșbuc declamată de Florica Bucilă; „Prea târziu“, cântată cu acompaniament, de Irina Mărginean; „Pielea nevastei“, anecdotă de Speranță, declamată de Helena Posmușan; „Nicolau Bălcescu murind“, cântată de V. Tulea și V. Huiu. — La urmă dans.

## Ioan Honterus.

— *Dramă, de T. Teutsch.* —

Seria festivităților jubulare în memoria marelui reformator Honterus, se va începe oficios Vineri în 19 August n. Ca preludiu al acestor festivități se pôte considera reprezentațiunea de erī seară a piesei ocazionale „Ioan Honterus“ de T. Teutsch. Piesa va fi reprezentată în 18, 20 și 21 August n. Venitul e destinat pentru școlile evanghelice din loc.

În ce privește piesa însăși ea n'are cîne știe-ce pretențiuni mari literare; și nici nu e scopul nostru să cercetăm întrucât se potrivește seu nu, din punct de vedere istoric, Honterus ca erou al unei drame. E vorba, că drama e o piesă ocazională și astfel fiind n'are decât să mulțămescă pe spectator, seu cetitor. Autorul în trei acte și șapte tablouri schițază activitatea reformatorică a lui Honterus, activitate ce se termină cu triumful principiilor luterane.

Reprezentațiunea de erī a succes splendid. Piesa a fost jucată de o trupă de diletanți, der prestațiunile lor merită totă lauda. În special rolul reformatorelui Honterus (d-l E. Hintz) și a lui Petrus Thonhanser, decanul capitlului catolic din Sibiu, și ca atare dușmanul neîmpăcat al reformatorelui (d-l H. Stoof), a fost cu o deosebită pricepere interpretat.

Reprezentațiunea a fost cercetată și de oșpeții români, mai ales din regat.

De-altminteala asupra marelui reformatore, a cărui activitate epocală a avut în ultima analiză cele mai binefăcătoare urmări pentru nēmul și literatura săsescă, vom reveni în numărul viitor. Credem, că prin acesta vom face un bun serviciu cetitorilor noștri tocmai acum, când întreaga lume culturală din părțile noastre e preocupată de aniversarea de 400 de ani a nasterii lui Honterus.

## Convocare.

Adunarea generală a „Reuniunii femeilor române din Mediaș și jur“ se va ține în acest an, conform concluziunii adunării generale din anul trecut, în 28 August st. n. la 3 ore d. am. în școala gr. cat. din Mediaș, cu următorul

Program:

1) Deschiderea ședinței prin președinte, după care va urma imediat verificarea membrilor. 2) Raportul Comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare generală până în prezent. 3) Raportul despre starea cassei Reuniunii. 4) Alegerea unei comisiuni de trei pentru cenzurarea raportelor de sub 1 și 2. 5) Constituțiunea comitetului pe un period de 3 ani. 6) Propuneri eventuale. 7) Alegerea comisiunii verificătoare. 8) Inchiderea ședinței.

La această adunare sunt invitate a participa toate femeile române din Mediaș

și jur, tôte prea stim. dōmne membre și toți spriginitorii intereselor de progres ale acestei Reuniuni, al cărei scop nobil este înființarea de școle de învățământ și lucru, precum și ajutorarea fetițelor române sărace din Mediaș și jur.

Se observă, că în aceeași zi la 2 ore d. am. în aceeași localitate își va ține Comitetul Reuniunii ședința sa ordinară.

Mediaș, 11 August 1898.

Maria Moldovan, Maria Necșă,  
presidentă, secretară.

## Literatură.

A apărut Nr. 44 din esecelenta revistă enciclopedică-literară populară „Albina“ din București, cu următorul sumar: C. I. Notara, Seceta. — Gh. Adamescu, George Bariț. — I. Costin, Insoțirile economice. — Iliescu Dumitru, O scrisoare către apostolii satelor. — Ion Neagu, Arborii. — I. Lacrițianu, Predarea materiilor în cursul primar de specialități. — I. T. Popovici, Sorisorii dela un sătean. — Boboiceanu, Legenda Baba-Dochia. — Const. C. Pop-Tașcă, Călătoria M. S. Regelui în Rusia. — Morte Prințului Bismarck. — O faptă laudabilă. — Adrese către redacție. — Sciri. Poșta redacției. — Ilustrațiuni: George Bariț. — Port din Ardeal. — Costume dela Români din Macedonia. — Peisagiul din Africa.

Nr. 22 din „Jurnalul Societății Centrale Agricole din România“ cuprindând: Oftica, tratamentul și vindecarea ei. — Contractele de arendare, d-l N. O. Popovici-Lupa. — Ingrășămintele chimice (ingrășarea culturilor de tutun). Herghelia „Albatros“ de d-l N. Filip. — Monografi agricole (Prunul) de d-l I. Hașeganul. — Uscatul pōmelor, de d-l I. C. — Poveșe sautare etc. — Cutia cu scrisori. — Informațiuni. — Buletin Agricol. — Anunțuri.

În Tipografia „A. Mureșianu“ a apărut „Invățăminte din viața Metropolitului Andrei Șaguna, vorbire ocazională de Andrei Bărsanu, profesor“. Prețul unui exemplar 10 cr., trimis cu posta 12 cr. Broșura cuprinde 32 pag. format octav mic. Cei-ce doresc a-și procura această broșură prețioșă din tôte punctele de vedere, o pot avē dela Administrația „Gazetei Transilvaniei“, ori dela librăria Ciurcu, Brașov, pe lângă trimiterea prețului amintit.

## DIVERSE.

**O lună artificială.** Sala cea mare de lectură a bibliotecii universității Columbia din New-York, e iluminată într'un mod admirabil cu o lună artificială Cerința unei lumini du'ci, fără de coloare care se nu arunce umbre, și care să fi răspândită în mod uniform a condus la următorul sistem: În rotunda bibliotecii, la o înălțime de 26 metri, se află un glob alb, opac cu un diametru de 2,13 metri, atērnat ast fel de o sirmă de oțel, grosă de 6 milimetri, încât pare că stă liber în spațiu. Cupola, care se află de-asupra, e făcută de sticla albă, rōșă. Globul se espune radierii a 8 lămpi de proiecțiune electrice, aședate în cele patru galerii de sus, în 8 puncte diferite, la o aceeași distanță de glob. Lămpile sunt închise pe la margini, ast-fel în cât se ved numai liniile de proiecțiune. Rațele de lumină, care cad pe glob, se întretaie în mai multe părți. Efectul e extra-ordinar de frumos Globul, care strălucește ca'o lumină albă, produce asupra ochiului privitorului o iluziune specială, ca și cum o lună adevărată ar străluci. Puterea de lumină a lunii e de 500 de luminați obișnuite și presintă o întrebuițare foarte bună a luminei, fiind-că proiecțiunile sunt cu totul indicate ca la lună.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.  
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

**Cursul la bursa din Viena.**

Din 13 August 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.65
Renta de corone ung. 4%	98.55
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.20
Bonuri rurale ungare 4%	96.50
Bonuri rurale croate-slavone	97.25
impr. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	139.75
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hartie austr.	101.50
Renta de aur austr.	121.65
Losuri din 1860.	140.50
Actii de-ale Banței austro-ungarâ	910.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	394.—

Actii de-ale Banței austr. de credit.	360.85
Napoleoniori	9.53
Marci imperiale germane	58.80
London vista.	120.—
Paris vista	47.55
Rente de corone austr. 4%	101.40
Note italiene.	44 25

**Cursul pieței Brașov.**

Din 15 August 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.47	Vend.	9.49
Argint român. Cump.	9.43	Vend.	9.45
Napoleoniori. Cump.	9.51	Vend.	9.53
Galbeni Cump.	5.60	Vend.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vend.	128.—
Marci germane Cump.	58.50	Vend.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vend.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vend.	102.—

**Antreprize de pompe funebre**

**E. Tutsek.**

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetete al D-nului I. Sabădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat asortat in cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununii pentru monumente și plântici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, carē funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vĕnēt, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se execută prompt și ieftin, iau asupra-mi și transporturi de morți in străinătate.

La casuri de morțe a se adresa la

**E. Tutsek.**

12—\*

Societate  
de I rang

**CIRCUL HENRY**

Societate  
de I rang

**Brașov, în fața intrării la Premonada de jos.**

**80 Persóne 80. Elefantul Blondin 60 Cai 60**

**Proprie musică (orchestra Circului).**

Cercul e construit după ultimul model corespunđător tuturor cerințelor moderne; iluminat cu gaz aerian și bine acoperit în cas de ploie.

**Astăzi, Marți, în 16 August st. n. 1898**

**La órele 8 séra**

**Representațiune extra ordinară,**

program bogat,

cu concursul personal al Directorului HENRY.

**Conducere a Elefantului „minune,” unicul în telul său**

**BLONDIN,**

cu trumosul **Ponny OSCAR,** din Șvedia.

Alteta Sa Regală Prințul Luidpold. din Bavaria s'a exprimat, după producerea Elefantului în Sibiiu: „E lucru de minune, astfel de dresură nu am mai veđut.”

**Nou! Mstr. ALFRED LOYAL. Nou!**

Ca Jongleur extra ordinar pe cal.

**Pentru a doua óră**

**Exilarea lui MAZEPPA în pustele Ucraniei,** sau **rĕsbunarea Prințului Barovsky,** Pantomină mare historică, afară de acesta se arduc cei mai bunii artisti.

— Detairurile în afișe. —

**Prețurile locurilor:** Loc rezervat numerotat fl. 1, Stal I. 70 cr., Stal II. 50 cr., Galeria 25 cr. — Biletele sunt valabile numai pentru ziua când au fost cumpărate.

Pentru bilete vĕndute banii nu se restituie. — Pentru înlesnirea onor. public bilete de vĕndare la cassa Circului dela órele 11—1 și dela órele 5 p. m. in jos.

**Deschiderea Circului la 7 1/4 óre séra. Inceputul la 8 óre séra.**

— Măne, Mercuri în 17 August 1898 **Representație nouă.** —

**Joi, în 18 August a. c.**

**2 mari Representațiuni 2,** cu programe nouē alese și variate.

**Una la órele 4 p. m. X și alta la órele 8 séra.**

Cu distincă stimă

**HENRY**  
Director și proprietar.

**BERE de curte din STEINBRUCH**

**10 cr.**  
păharul  
de Bere

Mare  
**Restaurant și Cafenea**  
complet arangiate din nou

**10 cr.**  
păharul  
de Bere

**REDOUTE**

Brașov. Strada Hirscher nr. 10.

Bucate escelente à la carte și dineuri la orī și ce timp. Cost ieftin cu abonament, recomandăm.

Cu totă stima

**Gottsmann & Schmidt.**

Czell-Brău escelentă.

**Numai**

**pe ómenii**

**tineri**

ii interesé. ză a scii, că **Injecția Orientală** a Dr. BOITON din Paris după întrebuintarea de câte-va zile lecușce și cele mai învechite suferințe. **Oleiu Santal** și **Balsam Copaive** devine de prisos, de-órece aceste mijlóce stricâ stomacul și nu vindecă bóla.

Prețul unei sticle BOITON Injecția 1 florin.

Deposit general pentru Ungaria :

**Apoteca ZOLTAN BELA** Budapesta,

V. Grosse-Kronnengasse Nr. 23. (Ecke Széchényi-platz).

Se află in farmaciile mai mari. Depou principal la farmacia Carl Schuster in Brașov.

Adresa pentru comande cu posta :

**Farmacia ZOLTAN** Budapesta

48—60

**Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.**

Valabil din 1 Maiu st. n. 1898.

**Sosirea trenurilor în Brașov:**

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul accel-rat (peste Arad) sosesece la 5 óre 7 min. dimineța.
- II. Trenul de persóne la 8 óre dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la 10 óre 25 min. séra (acesta dela Budapesta până la Clușiu e tren de persóne, er dela Clușiu până aici tren mixt)\*).

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 5 óre 20 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 óre 18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la 5 óre 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 óre 8 min. séra.
- V. Trenul accel. la 10 óre 19 min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov :

- I. Trenul de persóne la 8 óre 25 m. d., (are legătura în St. Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persóne la 1 órá 51 m. p. m (dela prima Iulie pân' la 31 August va avé și acest tren legătura cu St.-Georgui șiu Tușnadul).
- III. Trenul mixt, la 6 óre 48 m. séra, (are legătura cu Ciuc-Szereda).

Dela Zĕrnesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt 6 óre 34 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 órá 14 min. p. m.
- III. Tra. mixt la 8 óre 16 m. séra.

Dela Sinaia la Brașov \*\*):

Trenul de persóne la 7 óre 40 min. dim.

\*) V. Un alt tren mixt, care circulă numai Vinerea dela Augustin (Ago-tonfalva) la 7 óre 4 min. dimineța.

\*\*) Acest tren începĕnd circulația dela prima lunte in fĕa-carē Duminecă și sĕrbătórea precum și in fĕa-óre Joi.

**Plecarea trenurilor din Brașov:**

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 óre 8 min. dimineța (acest tren merge până la Clușiu ca tren mixt, ér de acolo mai departe ca tren de persóne).
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 óre 48 min. séra.
- IV. T. accel. (peste Arad) la 10 óre 26 m. n. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persóne la 3 óre 55 min. d.
- II. Trenul accelerat (ce vine dela Arad) la 5 óre 14 min. dim.
- III. Trenul mixt la 11 óre a. m.
- IV. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia Clușiu) la 2 óre 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persóne la 5 óre 19 min. dim. (are legătura cu Tușnad)
- Ciuc-Szerda. 3 ó. 15 m.

II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.

III. Trenul de pers. la 3 óre 15 m. p. m. (are legătura cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda.)

Dela Brașov la Zĕrnesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 óre și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 óre 18 min. p. m.
- III. Tren mixt la 9 óre 30 m. séra.

Dela Brașov la Sinaia \*\*):

Trenul de persóne la 6 óre 40 min. séra.